

Dr. Kolláth György

Ünneprontásra csábító felkérést teljesítek most. 20 évnyi TF-es sportjogi oktatással a hátam mögött az ünnepi számba a doppingolásról készítetek dolgozatot. Úgy terveztem, hogy a magyar nehéztatléták csodafegyveréről és annak utóéletéről: a honi dopping-mizériáról értekezem. /Jelképes feltevés: öt férfiversenyzőnk sikertelenül próbált átsiklani a lécz alatt. Valamit észrevettek náluk, ezért visszatapsolták őket./ Aztán

némiképpen változott a helyzet. Keletkezett sajátos, külső összehasonlítási alap. Megvan ugyanis az első büntetőbírószági elmarasztalás az olasz foci-sztár csapat, a Juventus orvosa ellen, mivel ő bő négy éven át tuningolta a játékosokat (a verdikt: 22 hónap áristom, első fok). Rögtön ezután bomba robbant, mert Marion Jones, Sydney amerikai atléta hőse ellen szolgáltatott nyilvánvaló bizonyítékot a „katyvasz” előállítója. Ha ez a bukás is megáll, érte kint súlyos büntetés jár. Dőlnek a dominók, de a (kártya)vár még áll. Azért van így, mert egyelőre a szavak csatáznak: más is simlis, nem csak „mi”, így a dolog minőségi vízvonalából mennyiségi problémává, ügyességi próbává szelídhethet. Itthon (is) ambivalens a helyzet. Nyomozás sem folyik, az erre vonatkozó kísérletet (feljelentést) a szombathelyi rendőrség elutálta. Pillanatnyilag mindenki ma született bárány (sőt: áldozat). A végén enyhe intőt legfeljebb a gyilkos galóca és a lopótök fog kapni? Embernek ugyanis Hunniában a haja szála sem görbülhet!? Most jó lenni /gyógyszergyári/ katonának?

Nem fogok nacionalista hevülettel, avagy ravaszkodóan egyrészt-másrészt jellegű védőbeszédet írni. Jól-rosszul megteszik ezt mások, netán épp' azok, akik a barikád mindkét oldalán küzdenek, harsognak és csengetnek. Vádbeszéddel se szolgálhatok, mivel ügyvéd vagyok, nem a büntető hatalom zord, hivatásos, közérdekű védelmezője. Szenvedélyem, a sport ügyében úgy volnék én mások elmarasztalásával, mint a Mindenható: csak a végítélet napján hirdetnék igazságot, jelölnék purgatóriumba való vesztest. Jogot pedig még egyik elnökség se szolgáltatott - senkinek. Jogi értelemben és a sporterkölcs /fair play/ tekintetében sehol se tartunk, ellenben egy túlélő-show beetetett, szájtáti nézői vagyunk. Dolgom tehát nyitogatni a szemeket, a közember számára is fogható érvekkel oldani a mesterséges ködö(sítés)t.

Karácsonykor egyetlen szempont lebeg előttem. Majdhogynem ugyanaz, amire hivatkozott az egyik érintett, még nyáron: csak az számít, mivel áll majd a gyermeke elé, az vajon hisz-e neki, és kell-e szégyenkezni bármelyikü(n)knek? Másképpen, aktuálisan: emberi dolgokból vajon mi kerül a fa alá?

Nagy baj, hogy jó válaszokat nem látni. Naivitás azt gondolni, hogy a fa alatt csakis tiszta instrumentum lehet. Cinizmus viszont azt hinni, hogy a corpus delicti is „bejön”, ha ízlésesen csomagolják. Oda tenné-e vajon a Jézuska a fenyő alá a következők bármelyikét: százezres értékű, stikában érkező pirula vagy fiola, mint a siker záloga? Kézifegyverként, immár az interneten is népszerűsített „műpisztoly”, és az abból származó töltet, mely akár terhesanyáé is lehetne?! Netán kurta-furcsa, bekeretezett mintavételi WADA-jegyzőkönyv, mely a veszett fejsze nyelének az esélyét sejteti a reklámért hálás ügyvédnek? Átellenben leleplező-megszégyenítő film, fotó (home video), s rajta egy akt-kép a fiúk athéni mustrájáról, kikockázva rajta, hogy ki mi(kén)t manipulált? Karácsonyfa-dísz lehetne hazai készítésű, gagyi érme az irracionális szurkolói rajongás kárpótlásául. Őrző-védő cég, pitbullos baráti kör díszes diplomával igazolhatná és szavatolhatná, hogy rossz hírt hozó postás a közelébe se mehet 50 évig a mi szemünk fényének. Ünnepeles szózat szólhatna Karácsony első napján arról, hogy a dicső sportpályafutásnak vége, aztán másnap arról, hogy tréfa, trükk, álhír a bejelentés, sőt jövőre veled, ugyanitt? Érkezhetne kései állami csekk 10 milliós adómentes elismerésről, ha már szinte mindenki kapott pénzt, aki felült a repülőre? A mindent beborító szó-infláció közepette csúcs-dísz volna

Dr. Kolláth György

bármilyen politikusi köszönet, vagy a rapid felmentést követő összeborulás az amúgy egymást maró vezetőktől? Vajon miért ne jöhetne - a fagyos légkör dacára - a csengettyűs szánon apró jel az ellenfelek sportbaráti szolidaritásáról? /Ugyan kitől, talán éppen azoktól, akik sokáig hiába emeltek szót a mieink kocszolása ellen?!/ Végül, osztogathatna a fa körül szaloncukrot kétszekerénynyi krampusz mindazoknak, akik nap mint nap hamukáznak, immár elnökjelöltet is bojkottálnak, ám nem törik át a hallgatás falát, hadd pukkadjon meg az irigységtől minden olimpiai bajnok, aki mert szer nélkül élre kerülni. Tovább is van, mondjam még? Abszurdumnak mindez elég. Alkalmasint egyik se kerül a fa alá, de Magyarországon - komolyan vagy komolytalanul - akármelyik ott lehetne. Erről a közegről szól írásom, a dopping leginkább csupán apropó hozzá.

Ami tény: különböző formában és módon, de az olimpiai dopping-próbát nem állta ki öt sportolónk. Két dobóatléta és három súlyemelő. Volt már ilyen, lesz még hasonló. Mindegyik eset sajátos, közös viszont bennük a norma-szegés. Az össznépi szerecsen-mosdatásnak része, hogy - úgymond - nem igazolódott a doppingolás, hanem jobbára alaki hiba, sőt menthető egészségügyi probléma, hibás kommunikáció, fatális félreértés stb. történt. Hivatkoznak intellektuális krimiként arra is, hogy Athénben magyar magyarnak volt farkasa, a lebuktatás honi recept szerint történt, törbe csalták a mieinket. Körülbelül annyira valószínű ez, mint az, hogy a csiga lakóparkra cseréli a házát.

Kár ilyesmivel kábítani magunkat és egymást. A szurkoló, aki mámorosan élte át az aranyszerző éjszakát, érthetően nehezen hagyja veszni a saját hitét, ezért medítálhat tévesen, ám jóhiszeműen. Felelős sportoló, akkreditált sportvezető, beavatott közreműködő azonban senkit nem szédíthet(ne) ilyesmivel. Ma még teheti, mert nincsen állami ellenpróba.

Egy külhonból kapott, majd honi beavatottak által megerősített, szemléltető tanmese következik. /Sorry, a gyengébb idegzetűek lapozzanak tovább, előbb ui. rémséges angol humor következik. Azzal viccelődött egy kárörvendő idegen, hogy ő bizony a betűkből olvasott: az ánuszt és az „Annusz” majdnem ugyanaz, hogy-hogy mi nem vettük észre. Hiába tiltakoztunk, kinevettek minket./ Az viszont már nem kamu, a TF-es diákjaim félévenként, leplezetlen formában előadják, olykor tréfásan imitálva be is mutatják: hogy szokott a csal(l)óközi mutatóvány történni. A Napnál nyilvánvalóbb: aki nem kiszáradt törpevízmű, az bizony bármekkora győzelmi stresszben van, egy fél éjszaka csak produkál 75 milliliternyi anyagot - ha akar. Pláne, ha az elfogyasztott 3-4 liter folyadéktól már majd szétreped a hólyagja. Ilyenkor a „Fel a kezekkel!”- jelszó nem ijesztgetésnek számít, pusztán arra szolgál, hogy a bűvész-ujjak nem tudjanak csalni. Az ellenőrök nem nyúlnak a sportolóhoz egy ujjal sem, ám nem is engedik a sajátkezü turbósítást. Különben megtörténhetnék a másik csoda: egy és ugyanaz az ember - már ha van élők között is lélekvándorlás - X esetben A-tól, Y alkalommal pedig B-től származó mintát produkál, leplezve, hogy valójában ő lenne a Z, a C-nek jelölhető (azaz csurdultig kocszolt), eltitkolt mintájával. Dízel-autóknak van talán olyan finom berendezése, mint ami a doppingolást kijátszó adagoló-szerkezetként szolgál. Volt már a kezemben ilyen tárgy, egyszer le is ejtettem, elvették, nehogy a végén ki kelljen fizetnem. Nem is értem, miért nem a bűvész-olimpián indulnak a delikvenssek. Más: címmel, házzámmal igazolható, hogy(an) kényszerítették női versenyzőket minta-adásra koksszal felpiszkált férfiak számára. Nem csoda, ha a női fogamzásgátló pirula jelenlétét is kimutatnák fiúknál az érzékeny műszerek.

Négy dologról szölok még. A közszellemről, a lebukást követő attitűdről és annak okáról, a lausanne-i esélyekről, végül a rendteremtés pár tennivalójáról.

A sportformák többsége (még) nem dopping-érzékeny. De amelyik az, ott nincs pardon: valamivel mindenki próbálkozik. A cuccok borsos havi számlája termelési költség, állni kell a versenyt. Az nem kérdés, hogy szabad-e, érdemes-e? Európa és az Újvilág között háború dúl, mely az újdonságokért és a piacokért folyik. Mindig van ok egyik-másik boszorkánykonyha, pár elszállt személy lebuktatására. Ez Athénben Görögország-Amerika összecsapás formájában

Dr. Kolláth György

jelentkezett. A közszellemet nem a tiszta, dopping-mentes felkészülés határozza meg, hanem a lebukásmentesség óhaja. Akik végképp elszemtelenedtek vagy csak simán beáldozható kishalak, előbb-utóbb megkapják azt, amitől félnek ugyan, de előre bekalkulálnak, ezért megérdemelnek. A frekvenciált sportágakban a topon mindenki rásegít ezzel-azzal, de hamar elhiszi, hogy túljárhat a „húgyagyú” ellenőrök eszén. Utóbbiak (mint pl. Athén előtt a nulla tolerancia meghirdetésével) jelzik: élünk, virulunk, jövőnk. Aztán a minta-vételkor üt az óra.

Mi magyarázza a lebukottak nonszensz, görcsös viselkedését, harcát? Számos tényezőből kettőt mondanék. Egy: a legtöbben csak a sportoláshoz értenek, ebből tudnak megélni, tehát nem égethetnek fel maguk mögött minden hidat. Aki Dugovics Tituszként vinné magával a mélybe a teljes sleppet, netán úgy járna, mint maffia-regényben a sustorgó bűnbánó. A valóságról nem beszélhet, valami vaker csak kell, jön a háritás, az önsajnáltság, a jogi út. Csapdahelyzet, hogy - úgymond - most is csak vele szórakoznak, pedig a többiek, főleg az amerikaiak mit meg nem tesznek, igazság ez?! Az érintettek sokat tudnak egymásról, ismerik a valós erő-sorrendet, ami alapesetben az általános kokszolás miatt nem borul fel. Ha mégis, tuti lesz áldozat, leginkább abból a körből, ahol még fűgét is mutatnak a többieknek. A brancs egy és ugyanaz, normál esetben a bűvész sem leplezheti le kollégája trükkjét a publikum előtt. Jóformán csak az nyílik meg, aki végleg kiszáll, de még ő is szelektív memóriával adagolja a titkokat, trükköket.

Úton-útfélen faggatnak a lausanne-i esélyekről. A szőlő se nem savanyú, se nem édes. Remélhetőleg korrekt eljárásban csak egy tényezőt vizsgálnak, mérlegelnek: ki-ki betartotta-e a rá vonatkozó normákat? Ha nem, akkor ki szegett szabályt – bármilyet! -, illetőleg amennyiben nem csak egyik oldal volt norma-sértő, akkor kinek a szabályszegése volt előbb, kié okozta esetleg a másik oldal hibás lépését? Mindezek pedig jegyzőkönyvi, okirati és más bizonyítás révén verifikálhatók, melyekbe közember ma nem lát bele. Egyet mégis láttam: X,Y aláírásával igazolta, hogy minden egyes ide vonatkozó szabályt ismer és magára nézve kötelezően elismer. Önmagát döntőgeti tehát fogadott prókatori segítséggel?

Befejezésül: a dopping-ellenes küzdelem olyan, mint a korrupció vagy a prostitúció elleni harc, meg nem nyerhető, de fel sem adható. Nincsen csodafegyver, legalább 10-15 összefüggő lépés révén lehet a dolgot fedő alatt tartani. Sportszakember tudná hitelesen elsorolni, mi minden kell azért, hogy féken tartsák, visszább szorítsák az esetlen kokszolást. Három dologra helyezném a hangsúlyt: egyrészt, mi, szülők a közelébe se engedjük gyermekünket olyan sportágnak, ahol a gyógyszer az úr. Másrészt, a polgári és a büntetőjog is markánsan reagáljon a visszaélésekre. Azokat kell elsősorban a célkeresztbe tenni, akik másokat „táplálnak”, kiokosítanak, mentegetnek. Vagy új, specifikus tényállások kellene, vagy pedig a meglévők étellel való megtöltése. A jog hatékony felderítést, bíróság elé vitelt tudjon felmutatni, szerezze vissza hitelét. A rendszeren élők az azt teszik, amit a drogdírek: mások minta-eszközével csapkodják a csalánt. Ennek vessünk elsősorban véget! Elővetném az 5-7 éven belül lefagyasztott mintákat, s közzétenném az eredményeket. Készüljön tabula rasa! Végül, bármennyire is önkormányzatok az egyes sportszervek, ha nem látni kellő elszántság és erkölcsi bátorság náluk a törvényes állapotok betartására, megszilárdítására, akkor a bajokért társ-felelős államnak a törvényességi felügyelet keretében és köz-mecénásként egyaránt lépnie kell. Ha pedig a busásan dotált ellenőrzési szisztéma altatta el Athén előtt a magabiztos kiutazókat, akkor cserélni kell! Recseg-ropog a gépezet, mégis aranybánya? Ma a honi dopping-mizéria olyan autó, amelyikben már-még a légszák sem működik. Tablettával, kémcsővel, ráolvasással nem javítható. Új szerelő és új sofőr is elkelve.